

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 64/2012-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. A. V., B., zastúpenej advokátom Mgr. M. K., Advokátska kancelária K., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 12 ods. 1 písm. a), čl. 13 ods. 1 písm. a), čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práv zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava, č. 700-0210002508-GC09/09 z 9. marca 2009, rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia, č. 322-3695-Gc-09/2009 z 23. septembra 2009, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 S 247/2009-58 z 25. mája 2010 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžso 33/2010 z 28. novembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. A. V. o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. decembra 2011 doručená sťažnosť JUDr. Ing. A. V. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 12 ods. 1 písm. a), čl. 13 ods. 1 písm. a), čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava, č. 700-0210002508-GC09/09 z 9. marca 2009, rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia, č. 322-3695-Gc-09/2009 z 23. septembra 2009, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 S 247/2009-58 z 25. mája 2010 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 9 Sžo 33/2010 z 28. novembra 2011.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava, rozhodnutím zo 16. mája 2008 predpísala sťažovateľke poistné za mesiace júl 2007 až apríl 2008 «z dôvodu, že Sťažovateľ ako samostatne zárobkovo činná osoba - advokát neodvádzal vyššie uvedené poistné. Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava sa vo svojom rozhodnutí odvoláva na ustanovenie § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení platnom k 31.07.2007 (ďalej ako „zákon o sociálnom poistení“) ... Proti Rozhodnutiu o predpísaní poistného Sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu podal dňa 27. 06. 2008 odvolanie z toho dôvodu, že Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava vo svojom rozhodnutí nezohľadnila skutočnosť, že Sťažovateľ dňa 31. 07. 2007 prestal vykonávať advokáciu ako samostatne zárobkovo činná osoba, ale od 01. 08. 2007 začal vykonávať advokáciu ako spoločník a konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným v mene a na účet spoločnosti A., s. r. o.

Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodla o odvolaní Sťažovateľa rozhodnutím č. 322-4379-GC-04/2008 zo dňa 25. 11. 2008 tak, že Rozhodnutie o predpísaní poistného zrušila a vec vrátila Sociálnej poisťovni, pobočka Bratislava na nové prejednanie a rozhodnutie.»

3. Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava, po opätovnom prerokovaní veci rozhodla sťažnosťou napadnutým rozhodnutím č. 700-0210002508-GC09/09 z 9. marca 2009 tak, že *„Sťažovateľ je samostatne zárobkovo činná osoba na základe oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon o advokácii, a preto nezaniká účasť na povinnom nemocenskom a povinnom dôchodkovom poistení ku dňu 31. 07. 2007. Svoje rozhodnutie odôvodnila tým, že podľa § 12 písm. e) zákona o advokácii, t. j. ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, je tento výkon advokácie len jednou z foriem výkonu advokácie a preto nezaniká postavenie advokáta ako samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení, pretože de facto nezaniklo oprávnenie na výkon tejto činnosti...“*

Proti vyššie uvedenému rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava podal Sťažovateľ odvolanie zo dňa 17. 04. 2009, o ktorom Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodla rozhodnutím č. 322-3695-GC-09/2009 zo dňa 23. 09. 2009, a to tak, že potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava...

Sociálna poisťovňa, ústredie vo svojom rozhodnutí... vydanom dňa 23. 09. 2009 argumentovala, že podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení samostatne zárobkovo činnou osobou je každá osoba zapísaná v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou a to bez ohľadu na formu výkonu advokácie, pričom zmenou formy advokácie nezaniká postavenie advokáta ako samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení...

Proti Rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie... zo dňa 23. 09. 2009 podal Sťažovateľ... na Krajský súd... žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. 322-3695-GC-09/2009 vydaného v Bratislave dňa 23. 09. 2009 Sociálnou poisťovňou, ústredie v spojení s rozhodnutím č. 700-0210002508-GC09/09 vydaným v Bratislave dňa 09. 03. 2009 Sociálnou poisťovňou, pobočka Bratislava. Krajský súd v Bratislave svojím Rozsudkom zo dňa 25. 05. 2010, spis. zn.: 3 S 247/2009-58 rozhodol o zamietnutí žaloby...

Sťažovateľ podal proti Rozsudku Krajského súdu..., v zákonnej 15 dňovej lehote, odvolanie..., o ktorom rozhodol Najvyšší súd SR svojím rozsudkom zo dňa 28. 09. 2011, spis. zn.: 9 Sžo/33/2010 tak, že potvrdil rozhodnutie Krajského súdu... Rozsudok Najvyššieho súdu SR nadobudol právoplatnosť dňa 18. 10. 2011. “

4. Podľa názoru sťažovateľky „Sociálna poisťovňa, ústredie svojim rozhodnutím porušila čl. 2 ods. 2, čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy SR tým, že pri svojom rozhodnutí rovnako ako Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava nevzala do úvahy dikciu zákona o advokácii v tej časti, že advokát, ktorý vykonáva advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, nemôže súčasne vykonávať advokáciu samostatne, t. j. ako samostatne zárobkovo činná osoba...

Ak totiž zaniklo živnostníkovi - samostatne zárobkovo činnnej osobe povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie odo dňa oznámenia o ukončení podnikania živnostenskému úradu a advokátovi pri ukončení vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie, je to zjavná diskriminácia postavenia advokáta vo vzťahu k zákonu o sociálnom poistení.

Sociálna poisťovňa, ústredie teda z vyššie uvedených dôvodov svojim rozhodnutím porušila základné práva a slobody zaručené v čl. 12 ods. 2 Ústavy SR a porušila aj ľudské práva a slobody zaručené v čl. 14 Dohovoru...

Sociálna poisťovňa nemôže viazať podmienku akceptovania ukončenia samostatnej zárobkovej činnosti na podmienku vyčiarknutia Sťažovateľa zo zoznamu advokátov (za predpokladu, že takáto osoba podľa svojho vyhlásenia SKUTOČNE nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby, ale vykonáva činnosť ako svoju podnikateľskú činnosť - ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným), pretože je to priame porušenie základného práva a slobody - práva na slobodnú voľbu povolania, ako aj práva podnikat' zaručené v čl. 35 ods. 1 Ústavy SR...

Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí taktiež riadne neodôvodnil, prečo sa nestotožnil s argumentmi Sťažovateľa. Na začiatku len skonštatoval, že sa jedná o zhodné námietky uplatňované Sťažovateľom už v konaní na súde prvého stupňa (s čím nemožno súhlasiť), pričom argumentácia Najvyššieho súdu... je na viacerých miestach totožná s argumentáciou Krajského súdu... Rovnako ako Krajský súd... sa ani Najvyšší súd... bližšie nezaoberal námietkou diskriminácie podľa čl. 12 Ústavy SR, keďže len skonštatoval, že ju nepovažuje za dôvodnú, ale prečo je nedôvodná už neuviedol... taktiež porušil právo Sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru a v čl. 46 ods. 1 Ústavy... a z toho dôvodu, že riadne neodôvodnil z akého dôvodu sa nestotožnil

s argumentmi Sťažovateľa, pričom taktiež na viacerých miestach vo svojom rozsudku svojimi argumentmi porušil aj ďalšie články Ústavy... a Dohovoru (tie, ktoré svojím rozhodnutím porušila aj Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava a Sociálna poisťovňa, ústredie).“.

5. Sťažovateľka žiadala „... rozhodnúť o dočasnom opatrení a... odložiť vykonateľnosť rozhodnutia č. 322-3695-GC-09/2009 vydaného v Bratislave dňa 23. 09. 2009 Sociálnou poisťovňou, ústredie v spojení s rozhodnutím č. 700-0210002508-GC09/09 vydaným v Bratislave dňa 09. 03. 2009 Sociálnou poisťovňou, pobočka Bratislava“.

6. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava č. 700-0210002508-GC09/09 zo dňa 09. 03. 2009, rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. 322-3695-GC-09/2009 zo dňa 23. 09. 2009, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3 S 247/2009-58 zo dňa 25. 05. 2010 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžo/33/2010 zo dňa 28. 09. 2011 boli porušené základné práva a slobody Sťažovateľa zaručené v čl. 12 ods. 1 písm. a), v čl. 13 ods. 1 písm. a), v čl. 35 ods. 1 a v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a ľudské práva a základné slobody zaručené v čl. 6 ods. 1, čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava č. 700-0210002508-GC09/09 vydané v Bratislave dňa 09. 03. 2009 sa zrušuje, rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie, č. 322-3695-GC-09/2009 vydané v Bratislave dňa 23. 09. 2009 sa zrušuje, Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. 05. 2010, spis. zn. 3 S 247/2009-58 sa zrušuje a Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. 11. 2011, spis. zn. 9 Sžo/33/2010 sa zrušuje a vracia sa na ďalšie konanie a rozhodnutie...“

Sťažovateľka súčasne požiadala o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 2 000 € a náhradu trov konania.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd. Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Ústavný súd poznamenáva, že pri citovaní ustanovení jednotlivých článkov ústavy a dohovoru vychádzal z doslovného znenia petitu sťažnosti (s poznámkou, že čl. 12 ods. 1 ústavy nie je ďalej členený na ustanovenia označené písmenami) a vzhľadom na profesijné zameranie sťažovateľky a na jej právne kvalifikované zastúpenie nepovažoval za dôvodné

vyzývať sťažovateľku na odstránenie nezrovnalostí medzi v odôvodnení sťažnosti označenými ústavnoprávnymi normami a petitom sťažnosti.

9. Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.A

K namietanému porušeniu označených článkov ústavy a dohovoru postupom a rozhodnutiami orgánov Sociálnej poisťovne a postupom a rozsudkom krajského súdu

10. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namietala porušenie v petite označených článkov ústavy a dohovoru rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Bratislava, z 9. marca 2009, odvolacím rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia, z 23. septembra 2009 a tiež rozsudkom krajského súdu z 25. mája 2010 (pozri bod 6).

11. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutých rozhodnutí orgánov Sociálnej poisťovne, pretože na základe podanej žaloby o preskúmanie ich zákonnosti patrilo do právomoci krajského súdu. Z obsahu sťažnosti (a k nej pripojených písomností) vyplýva, že sťažovateľka proti (v sťažnosti) namietanému rozhodnutiu „č. 322-3695-Gc-

09/2009 vydanému v Bratislave dňa 23. 09. 2009 Sociálnou poisťovňou, ústredie v spojení s rozhodnutím č. 700-0210002508-GC09/09 vydaným v Bratislave dňa 09. 03. 2009 Sociálnou poisťovňou, pobočkou Bratislava“ podala žalobu „podľa § 247 a násl. O. S. P. o preskúmanie zákonnosti“ týchto rozhodnutí. O tejto žalobe rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 3 S 247/2009-58 z 25. mája 2010. O odvolaní sťažovateľky z 28. júna 2010 proti predmetnému rozsudku rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 9 Sžo 33/2010 z 28. septembra 2011. Vzhľadom na uvedené nemá ústavný súd právomoc preskúmať ústavnosť postupu a rozhodnutia krajského súdu z 25. mája 2010, lebo jeho preskúmanie patrilo do právomoci najvyššieho súdu.

12. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti (bod 10) odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

II.B

K namietanému porušeniu označených práv postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu

13. V ďalšej časti posudzovanej sťažnosti sťažovateľka tvrdila, že postupom najvyššieho súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 9 Sžo 33/2010 a jeho rozsudkom z 28. novembra 2011 boli porušené jej v petite sťažnosti označené práva (bod 6).

14. Zo sťažnosti možno vyvodiť, že sťažovateľka namieta porušenie označených práv postupom najvyššieho súdu a jeho rozsudkom (ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie) najmä tým, že sa stotožnil s faktickými a najmä právnymi názormi a závermi krajského súdu (a tým aj vo veci rozhodujúcimi správnymi orgánmi, pozn.), s ktorými sťažovateľka nesúhlasila, najmä však s nesprávnou interpretáciou a následnou aplikáciou v jej právnej veci použitých ustanovení, najmä zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) a zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom

poistení“), s ktorými sa nestotožňuje. Podľa názoru sťažovateľky najvyšší súd pochybil tiež v tom, že svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo nezdôvodnil [„*riadne neodôvodnil, z akého dôvodu sa nestotožnil s argumentmi sťažovateľa*“ (pozri bližšie bod 4)].

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

15. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (ako aj práva na spravodlivý proces) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

16. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) označeným rozhodnutím najvyššieho súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím

o odvolaní sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 9 Sžso 33/2010 z 28. novembra 2011 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy (resp. dohovoru).

17. Po oboznámení sa s obsahom rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil rozsudok krajského súdu ako vecne správny, náležite odôvodnil, čo potvrdzuje jeho argumentácia vychádzajúca z v konaní zistených skutkových záverov (v správnom konaní a aj v konaní prvostupňového súdu) a na tomto základe vyvedených právnych záverov. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd oboznámil výrok rozhodnutia krajského súdu a jeho odôvodnenie, z ktorého vyplýva, že

„krajský súd nepovažoval žalobu za dôvodnú. Podľa jeho názoru zákonodarca v § 5 písm. c/ zák. č. 461/2003 Z. z. nerozlišuje v odkaze na zákon o advokácii medzi advokátom, ktorý vykonáva svoje povolanie samostatne a advokátom, ktorý advokáciu vykonáva ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným. Pokiaľ sám zákonodarca neprejavil vôľu v diferencovaní SZČO (samostatne zárobkovo činné osoby, pozn.) podľa § 5 písm. c/ vo vzťahu k zákonu o advokácii a vo vzťahu k forme výkonu advokácie, je v danom prípade potrebné aplikovať komplexne zákon o advokácii vo vzťahu k § 5 písm. c/ zák. č. 461/2003 Z. z. Samostatne zárobkovo činnou osobou, ktorú má na mysli zákon č. 461/2003 Z. z. v § 5 písm. c/, je preto každá osoba, ktorá je zapísaná v zozname advokátov vedených v SAK ako advokát. Z týchto dôvodov sa krajský súd stotožnil s právnym názorom žalovaného, že z dôvodu absencie ustanovenia v zákone o sociálnom poistení o možnosti úpravy postavenia fyzickej osoby ako SZČO na účely sociálneho poistenia v špeciálnom právnom predpise, potvrdenie vydávané Slovenskou advokátskou komorou podľa § 71 ods. 2 písm. k/ zákona o advokácii nie je pre Sociálnu poisťovňu záväzná.“

Následne najvyšší súd oboznámil odvoláciu argumentáciu sťažovateľky (t. j. žalobcu v spore), ktorá poukazovala na to, že *„Rozhodnutie súdu podľa neho (t. j. žalobcu, pozn.) vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a to tak otázky, či advokát, ktorý vykonáva advokáciu ako konateľ s. r. o., je SZČO, ako aj otázky zániku účasti žalobcu na povinnom nemocenskom a povinnom dôchodkovom poistení. Krajský súd nebral do úvahy skutočnosť, že podľa § 15 ods. 6 zákona o advokácii advokát, ktorý vykonáva*

advokáciu ako konateľ s. r. o., nemôže súčasne vykonávať advokáciu samostatne. Podľa žalobcu nositeľom oprávnenia na výkon advokácie je v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným táto spoločnosť ako právnická osoba s vlastnou právnou subjektivitou a nie jej konateľ, s výnimkou prípadov, v ktorých zákon nepripúšťa výkon advokácie obchodnou spoločnosťou. Advokát ako konateľ s. r. o., ktorej predmetom podnikania je poskytovanie právnych služieb, nie je sám o sebe SZČO, ale je len štatutárnym orgánom obchodnej spoločnosti, konajúcim v jej mene a na jej účet podľa § 15 ods. 2 zákona o advokácii. Z ustanovenia § 15 ods. 6 zákona o advokácii podľa neho vyplýva, že advokátovi ako fyzickej osobe, ktorý sa stal konateľom s. r. o. a teda advokáciu vykonáva prostredníctvom právnickej osoby, zaniklo oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu (t.j. oprávnenie na výkon advokácie) ako SZČO. Zmenou formy výkonu advokácie zaniká postavenie advokáta -fyzickej osoby a aj povinné nemocenské a dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 4 písm. b/ zákona o sociálnom poistení. Ak by mu ako advokátovi zaniklo oprávnenie na výkon advokácie, nemohol by vykonávať advokáciu ani ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným podľa § 12 písm. e/ a § 15 zákona o advokácii. Na to, aby mohol advokáciu vykonávať ako konateľ s. r. o., potrebuje oprávnenie na výkon advokácie (advokátsku licenciu resp. osvedčenie o zápise do zoznamu advokátov, ktoré je viazané na žalobcu ako na fyzickú osobu) ako advokát fyzická osoba, a teda musí byť zapísaný do zoznamu advokátov vedenom SAK. Osvedčenie o zápise do zoznamu advokátov je totiž nielen oprávnením na výkon činnosti advokáta, ale aj dokladom žalobcu o odbornej spôsobilosti na výkon advokátskeho povolania, čo je podľa neho kľúčové a podstatné. Preto neobstoí argument žalovaného, že SZČO, ktorú má na mysli § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení, je každá osoba, ktorá je zapísaná v zozname advokátov vedených v SAK ako advokát. Zákon o sociálnom poistení a zákon o advokácii sú normatívne právne akty rovnakej právnej sily, teda majú rovnocenné postavenie a musia byť aj rovnako rešpektované a dodržiavané. Je neprípustné, aby pre žalovaného platil len zákon o sociálnom poistení a iné zákony nie, resp. ako uvádza súd, že účinky § 71 ods. 2 písm. k/ zákona o advokácii na účely sociálneho poistenia a potvrdenie vydávané prostredníctvom SAK podľa § 71 ods. 2 písm. k/ zákona o advokácii nie je pre Sociálnu poisťovňu záväzná. Právne posúdenie veci súdom považoval za nesprávne, voči nemu za diskriminačné vo vzťahu k iným slobodným povolaniam a živnostníkom a v rozpore s Ústavou SR.“

Po uvedení stanoviska žalovaného (Sociálnej poisťovne, ústredie, pozn.) najvyšší súd svoje faktické a právne závery formuloval takto:

«Najvyšší súd... ako súd odvolací podľa § 10 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolania v medziach žaloby, v súlade s § 250ja ods.2 OSP bez pojednávania a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Námietky, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje rozsudok krajského súdu boli v zásade zhodné s námietkami, ktoré žalobca uplatňoval už v konaní na súde prvého stupňa.

Podľa názoru najvyššieho súdu už správny orgán a následne aj súd prvého stupňa sa s týmito námietkami žalobcu riadne vysporiadali, pričom odvolací súd už vyslovenú argumentáciu považuje za relevantnú, výstižnú a dostatočnú. Žalovaný ako aj krajský súd podrobne odôvodnili, prečo žalobca, ktorý od 1. augusta 2007 vykonáva činnosť advokáta ako spoločník a zároveň konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným poskytujúcej advokátske služby podľa § 15 zákona o advokácii, je naďalej SZČO, pričom bolo dostatočne zrozumiteľne a jasne ozrejmene, že v danom prípade nedošlo k zániku povinného sociálneho poistenia podľa § 21 Zákona o sociálnom poistení. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil, že § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení vymedzuje pojem SZČO na účely tohto zákona a upravuje tak aj postavenie advokáta, ktorý má oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti. Ustanovenie § 15 zákona o advokácii upravuje špecifické podmienky, za ktorých advokáti môžu vykonávať advokáciu ako konatelia spol. s r. o. Účasť advokáta v takejto spoločnosti je viazaná na existenciu jeho oprávnenia na poskytovanie advokátskych služieb.

Oprávnenie na výkon advokátskej činnosti trvá, okrem prípadov pozastavenia advokátskej činnosti podľa § 8 zákona o advokácii, od zápisu do zoznamu advokátov až do vyčiarknutia z takého zoznamu. Oprávnenie na výkon advokátskej činnosti má za následok, že advokát musí byť považovaný za SZČO na účely § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010 a preto je povinne nemocensky a dôchodkovo poistený podľa § 14 ods. 1 písm. b/ a § 15 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení. Vznik a zánik tohto poistenia sa viaže na podmienky upravené v § 21 zákona o sociálnom poistení. Túto skutočnosť nemôže ovplyvniť právna úprava, obsiahnutá v § 12 zákona

o advokácii, upravujúca iba formu, ktorou môže advokát advokáciu vykonávať, lebo základným predpokladom výkonu advokácie je výkon takej činnosti fyzickou osobou, ktorá má zákonom požadované oprávnenie. Zákonodarca rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch zveril do vecnej pôsobnosti pobočky Sociálnej poisťovne. Vymedzenie SZČO podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010 je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať advokáciu. Vzhľadom na uvedené je irelevantné potvrdenie SAK o zániku oprávnenia žalobcu vykonávať advokáciu samostatne ako fyzická osoba.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku žalobcu na diskrimináciu podľa čl. 12 Ústavy a rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.»

18. Predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu (nadväzujúceho na právny názor krajského súdu a vo veci konajúcich správnych orgánov) obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

19. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v tomto konaní dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu.

V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

20. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd sa dostatočným spôsobom vyrovnal s námietkami sťažovateľky uvedenými v jej odvolaní, ktoré sú v zásade totožné s tými, ktorými argumentovala v ústavnej sťažnosti. Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné na posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a ústavne akceptovateľné. Ústavný súd preto považuje rozsudok najvyššieho súdu (vrátane jeho interpretácie na vec aplikovaných zákonných ustanovení) za legitímny a vylučujúci možnosť porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

21. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

22. Sťažovateľka v súvislosti s rozhodnutím najvyššieho súdu (a tiež s jemu predchádzajúcimi rozhodnutiami správnych orgánov a krajského súdu) namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 35 ods. 1 ústavy (pozri bod 8), ktoré spočívalo v ňou tvrdenej nesprávnej interpretácii relevantných právnych noriem upravujúcich realizáciu jej vôle podnikat' ako samostatne konajúci advokát, resp. ako podnikateľ vykonávajúci advokátsku činnosť formou konateľa spoločnosti [v konečnom dôsledku s ňou uvažovaným rozdielnym dopadom na povinnosti z toho vyplývajúce pre ňu zo zákona o sociálnom poistení, pozn. (pozri argumentáciu v bode 4)]. K predmetnej námietke (nad rámec už uvedeného) ústavný súd poznamenáva, že podľa jeho stabilnej judikatúry primárne prislúcha všeobecným súdom interpretácia a aplikácia zákonov a úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 74/05, I. ÚS 16/2012). Postup všeobecného súdu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a aj hmotnoprávnymi predpismi, v zásade nemôže porušiť základné právo garantované ústavou, resp. už uvedenými medzinárodnými zmluvami. Vychádzajúc z obsahu (a rozsahu) ustanovenia čl. 35 ods. 1 ústavy (právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, právo podnikat', právo uskutočňovať inú zárobkovú činnosť) ústavný súd konštatuje absenciu príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením označeného základného práva (práv) a postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžo 33/2010 z 28. septembra 2011 a z toho vyplývajúcu zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti v tejto jej časti spôsobujúcu v konečnom dôsledku jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

23. Sťažovateľka taktiež namietala porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy (v texte odôvodnenia sťažnosti aj čl. 12 ods. 2 ústavy, resp. čl. 14 dohovoru) a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy postupom a rozhodnutiami označených správnych orgánov a všeobecných súdov. K namietanému porušeniu čl. 12 a čl. 13 ústavy ústavný súd poznamenáva, že predmetné ustanovenia predstavujú všeobecné zásady uplatňovania základných práv a slobôd upravených v druhej hlave ústavy a nemožno ich posudzovať samostatne, bez ich vzájomného pôsobenia (ako aplikačného pravidla) s konkrétnym základným právom alebo slobodou. (Uvedené sa vzťahuje aj na čl. 14 dohovoru „Užívanie práv... priznaných týmto

Dohovorom sa musí zabezpečiť...“, pozri tiež bod 8.) Keďže ústavný súd v posudzovanej veci nezistil také porušenie označených základných práv (resp. práv), ktoré by odôvodňovalo následné uplatnenie ústavnoprávnej ochrany, je potrebné konštatovať, že postupom najvyššieho súdu (a ani pred ním vo veci konajúcich správnych orgánov a krajského súdu) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Sžso 33/2010 z 28. novembra 2011 nedošlo k porušeniu uvedených právnych noriem. V konkrétnom posudzovanom prípade neexistuje vzájomná príčinná súvislosť medzi namietaným postupom menovaných súdov (a správnych orgánov) a porušením ustanovení označených článkov ústavy (resp. dohovoru). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

24. Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľky ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite sťažnosti (bod 5).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2012